

Com els Estats Units van crear

El bombardeig de dimarts passat del quarter general de les Nacions Unides a Bagdad ha estat la darrera evidència que Amèrica ha agafat un país que no representava una amenaça terrorista i ha fet que ho esdevinguera de debò. És clar que hem d'estar contents que la guerra de l'Iraq va ser molt més ràpida del que ningú no s'imaginava, ni tan sols els que s'hi oposaven, i que aquell tirà va ser rellevat del poder. Però les conseqüències han estat tota una altra cosa.

Els Estats Units han creat, més per negligència que per mala fe, el tipus de coordenades que l'administració Bush afirma que condueixen a alimentar els terroristes: un estat incapaç de controlar les fronteres o de cobrir les necessitats més bàsiques dels ciutadans.

Tal com va deixar clar el mes de setembre de l'any 2002, l'equip de Bush creu que els estats dèbils amenacen la seguretat americana tant com els forts. I, malgrat aquesta premissa, la incapacitat que han demostrat a l'hora de proveir les poblacions de serveis bàsics i de crear governs efectius a la postguerra de l'Afganistan i de l'Iraq –i un rebuig absolut a l'hora de veure una relació directa entre aquests errors i l'escalada de violència antiamericana– fan que ens preguntem si ells mateixos van llegir l'informe esmentat.

Per exemple, el comandant americà a l'Iraq, el general John Abizaid, descriu els atacs diaris que reben les seues tropes com a “campanyes de guerrilla que duen a terme grups aïllats de baasistes”, amb ben poc suport popular. Un gran nombre d'iraquians no estarien d'acord amb aquesta afirmació: pensen que els atacs els fan forces organitzades –i mogudes per un desig de revenja, o bé per la militància nacionalista o islamista.

Segons un sondeig del Centre Iraquià per a la Recerca i els Estudis Estratègics, la major part dels iraquians atribueixen la violència a la provocació de les forces americanes i a la resistència envers l'ocupació (el que encara és més preocupant és que la paraula àrab que significa resistència, i que van emprar els autors del sondeig, implica una certa simpatia envers els perpetradors d'aquests atacs). Als pobles de Ramadi i Falluja, on s'han produït molts dels darrers atacs, vora el 90 per cent dels enques-

“L'única manera de lluitar contra ells, per tant, és assegurar-se que la major part de la població els rebutja. Bona part del poder dels terroristes i de les guerrilles està en el fet que reben, com a mínim, un cert suport popular. La tasca dels americans és garantir la seguretat a l'Iraq i instaurar institucions governamentals efectives i portades per iraquians”

tats els van atribuir a aquestes causes.

Per què els iraquians no condemnen la violència contra els soldats que els van alliberar de Saddam Hussein? Mustapha Alani, un investigador iraquí que treballa per al Royal United Services Institute a Londres, me'n va donar aquesta explicació: fins i tot en els pitjors moments de la guerra Iran-Iraq, la major part dels iraquians (tret dels kurds i d'altres) no s'havien de preocupar per la seguretat personal. No podien dir el que pensaven, però podien comptar amb el subministrament elèctric, l'aigua i el telèfon, com a mínim en alguns moments del dia.

Ara tenen por que els entren a les cases a mijanit; l'electricitat, l'aigua i el telèfon, normalment, no funcionen. Als iraquians d'avui, segons ens conta Alani, no els preocupa tant la democràcia com la seguretat que ningú no els violarà les filles o els raptarà els fills de camí cap al supermercat.

Donar la culpa de tot plegat als grups baasistes aïllats era versemblant quan la violència se centrava només al territori sunnita. Els darrers amotinaments a la ciutat de Bassora, situada al sud del país i de majoria xiïta, i el sabotatge d'un oleoducte al nord, a terra dels kurds, deixen clar que hi ha moltes regions que no estaran sempre com una bassa d'oli.

Els xiïtes van donar suport, clarament, a l'operació per enderrocar

Saddam, però ara trauen foc pels queixals: n'estan farts, de la incompetència americana d'ençà de la guerra. Això obre la porta dels extremismes.

Moktada al-Sadr, un clergue de Bassora, diu que ha reclutat cinc mil xiïtes per lluitar contra les forces d'ocupació. En públic, anima els seguidors perquè duguen a terme una resistència “pacífica”, però n'hi ha que han explicat als periodistes occidentals que estan preparats per dur a terme “operacions de martiri”, on i quan reben les ordres corresponents.

A més, quan es preparava la guerra, els iraquians pensaven que els voluntaris estrangers que s'afegien a la lluita contra els americans eren uns busca-raons, i les forces de Saddam en van matar, fins i tot, alguns. Segons Alani, però, ara per ara aquests estrangers són benvinguts per la gent, i especialment als feus baasistes del nord de Bagdad.

un refugi terrorista

Per molt dolenta que siga la situació a Bagdad, l'efecte que aquesta guerra ha tingut en l'allistament de terroristes a tot el Planeta és encara més preocupant. Molt abans que les tropes de la coalició invadiren l'Iraq, ja ho deia un dels oficials nord-americans especialista en antiterrorisme: "L'excusa d'una possible invasió de l'Iraq pels americans ja es fa servir com a reclam per reclutar terroristes per a Al-Qaida i altres grups."

Els especialistes en intel·ligència americans, europeus i africans, diuen que els nous terroristes són més joves que els d'abans. Les imatges televisives dels soldats americans i dels tancs a Bagdad humilien profundament els musulmans, fins i tot els que odiaven Saddam, ens contava Saad al-Faqih, cap del Moviment Islàmic de Reforma a Aràbia, un grup saudita dissident a Londres.

Em va dir que uns tres mil saudites han entrat a l'Iraq darrerament, i que diuen que la guerra és "un regal per a Ossama bin Laden".

Hassan Nasrallah, cap del grup xiïta libanès Hezbollah, va dir davant d'unes 150.000 persones que el que volien els Estats Units era "crear una tragèdia per a la humanitat", i va predir que la gent de l'Iraq i de tota la regió "els rebria amb rifles, sang, armes i martiri".

L'ocupació ha donat a diversos grups, molt diferents entre ells, un camp de batalla comú contra un enemic comú. Hamid Mir, el biògraf de Bin Laden, que ha viatjat per tot l'Iraq, diu que Hezbollah ha augmentat les accions, no només a les regions xiïtes, sinó també a Bagdad.

La influència d'Al-Qaida creix amenaçadorament. Aquesta organització sembla que té alguns vincles amb els atacs en punts tan allunyats del Planeta com ara Indonèsia, Aràbia Saudita i el Marroc. Un dels sospitosos de l'atac de la setmana passada és Ansar al-Islam, un escindit d'Al-Qaida, els camps d'entrenament del qual van ser destruïts al principi de la guerra.

Les darreres setmanes, els oficials americans reconeixen que hi ha membres del grup que s'han escolat per les fronteres iranianes fins a l'Iraq, i que han començat a organitzar-se a Bagdad: de fet, ja figuren com a sospitosos d'alguns bombardeigs, com ara el del 7 d'agost contra l'ambaixada jordana. A més, Mir ha informat que Al-Qaida ha iniciat nous grups d'entrenament a la regió fronterera que hi ha entre l'Iraq i Síria.

Malgrat que el terrorisme no sol tenir una sola causa, les entrevistes que he dut a terme amb terroristes al llarg dels darrers cinc anys em suggereixen que l'alienació, la percepció d'humiliació i la manca d'oportunitats econòmiques i polítiques fan els joves més susceptibles a l'extremisme.

Tot plegat evoluciona cap a la violència quan les institucions governamentals són dèbils i quan hi ha diners per a una guerra santa. Després que porten un temps actuant com a terroristes, ja no poden imaginar un altre tipus de vida. Alguns descriuen la *jihad* com una addicció.

L'única manera de lluitar contra ells, per tant, és assegurar-se que la major part de la població els rebutja. Bona part del

"Bona part del poder dels terroristes i de les guerrilles està en el fet que reben, com a mínim, un cert suport popular."

poder dels terroristes i de les guerrilles està en el fet que reben, com a mínim, un cert suport popular. La tasca dels americans és garantir la seguretat a l'Iraq i instaurar institucions governamentals efectives i portades per iraquians. També ajudaria que hi intervingueren tropes d'altres països, per deixar clar que la guerra no és una conspiració americana per robar el petroli iraquí i denigrar l'islam, com diuen els extremistes.

El propòsit de crear un nou Iraq és noble, però primer cal garantir que els iraquians troben els ideals americans i l'ajuda que els puguen oferir més atractius que els d'Al-Qaida.

Jessica Stern és professora de la Harvard's Kennedy School of Government, i autora de 'Terror in the Name of God:

Why Religious Militants Kill'

© The New York Times - EL TEMPS

Traducció: Maite Insa